

Ağustos 2024

EMİSYON PRİMİNİN VERGİLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN GÜNCEL SORUNLAR

(Bu makale 12 Ağustos 2024 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Nasıl Bir Ekonomi Gazetesindeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Emisyon primi, payın şirket esas sözleşmesinde belirlenmiş olan itibari değerini aşan bir bedelle ihraç edilmesi durumunda, itibari değeri aşan kısmı olarak tanımlanıyor. Bu yazımızda, emisyon priminin vergilendirilmesi ve bu konu ile bağlantılı olan güncel gelişmeleri ele alacağız.

Emisyon primi, kurumlar vergisinden istisna tutulan bir kazanç kalemi olarak kabul ediliyor. Dolayısıyla, şirketlerin emisyon primli pay ihraç etmeleri durumunda emisyon primine yönelik herhangi bir vergi ödeme yükümlülükleri bulunmuyor.

Türk Ticaret Kanunu'nda yeni payların çıkarılması sonucunda elde edilen primin, çıkarma giderleri, itfa karşılıkları ve hayır amaçlı ödemeler için kullanılmamış bulunan kısmının genel kanuni yedek akçe olarak ayrılacağı öngörülüyor. Buradan hareketle, emisyon primi uygulamada sermaye yedeği yani kanuni yedek akçe hesabı altında takip ediliyor. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanmış olan Tek Düzen Hesap Planı kapsamında emisyon primlerinin "520- Hisse Senetleri İhraç Primleri" başlığı altında muhasebeleştirildiği görülüyor. Bu kapsamda, emisyon primleri gelir hesapları ile ilişkilendirilmiyor ve gelir tablosu hesaplarına aktarılmıyor. Dolayısıyla, emisyon primi, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından vergiye tabi bir kazanç kalemi olarak nitelendirilmiyor.

Emisyon priminin vergilendirilmesi konusundaki yargı kararlarını ele alırsak, 2009 tarihli bir Danıştay kararında emisyon priminin kazanç niteliğinde değerlendirmedeğini, 2001 tarihli bir Yargıtay kararında da emisyon priminin, şirket pay sahiplerine dağıtılması gereken gerçek anlamda bir dönem kârı olarak değerlendirilmediğini görüyoruz. Dolayısıyla, yargı kararları ve mevzuattaki düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, emisyon priminin gerçek anlamda bir kazanç olmadığı ve bu sebeple vergiye tabi tutulamayacağı söylenebilir.

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremin sebep olduğu yıkımın giderilmesi amacıyla getirilen ek deprem vergisi kapsamındaki düzenleme ile, Kurumlar Vergisi Kanunu'nda değişiklik öngörülerek kurumlar vergisi istisnası olarak düzenlenen emisyon primine bir defaya mahsus olmak üzere 2022 hesap dönemi için ek vergi getirildi.

Bu düzenleme sonrası emisyon priminin vergilendirilmesi sebebiyle mükelleflerin dava açtıkları görülüyor. Bu kapsamda, söz konusu düzenlemeye karşı İstanbul 1. Vergi Mahkemesi'nde açılan bir davada mahkeme, mükellefin ek verginin Anayasa'ya aykırılığı iddiasını dikkate alarak düzenleme aleyhine Anayasa Mahkemesi'ne itirazda bulundu. Ancak, Anayasa'ya aykırılık iddiası her ne kadar ilk derece mahkemesi tarafından dikkate alınmış olsa da Anayasa Mahkemesi yapmış olduğu inceleme sonucunda önceki içtihatlarına atıfta bulunarak "beklenmedik doğal felaketler, savaş ve seferberlik hali, siyasi, ekonomik ve sosyal krizler gibi toplumu temelden sarsabilecek olaylar nedeniyle yapılacak kanuni düzenlemelerle kanunların geriye yürütülmesi"nde Anayasa'ya

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

herhangi bir aykırılık olmadığını vurguladı. Yakın tarihli bir Danıştay kararında da emisyon priminin vergilendirilmesi hukuka uygun olarak kabul ediliyor.

Anayasa Mahkemesi, yapmış olduğu inceleme sonucunda emisyon priminin vergilendirilmesini Anayasa'ya aykırı bulmamış olsa da buradaki önemli konu, emisyon priminin bir kazanç kalemi olup olmadığı sorusu. Emisyon primi hem yargı kararlarında hem de mevzuatta ilk edinildiği dönem açısından faaliyet dönem kârı kalemi veya bir kazanç kalemi olarak değerlendirilmiyor. Bu sebeple, emisyon primine tahakkuk ettirilen vergiye karşı açılan davalarda da emisyon priminin bir kazanç kalemi olup olmadığı açısından değerlendirilme yapılarak karar verilmesi önemli.

Anayasa Mahkemesi'nin emisyon primine ilişkin düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı bulmamasına karşılık mükelleflerin açtıkları davalarda yargılama sürecinin sona ermesini takiben Anayasa Mahkemesi nezdinde bireysel başvuru yoluna gitme hakları bulunuyor. Her ne kadar mükellefler yargılama süreci sonunda bireysel başvuru yapma hakkına sahip olsalar da Anayasa Mahkemesi'nin düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı olarak değerlendirmedeği göz önünde bulundurulduğunda bireysel başvurulardan olumlu sonuç çıkmayacağı, çünkü Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'ya uygunluk kararının mülkiyet hakkını yeterince koruma eğiliminde olmadığı söylenebilir.

Sonuç olarak, getirilen ek vergi Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı olarak değerlendirilmese bile, burada dikkate alınması gereken önemli konu, geçmişten gelen uygulama birikimimize göre emisyon priminin kazanç olarak kabul edilmemesidir. Bu yaklaşımın açıkladığımız üzere güçlü teorik temelleri de bulunuyor. Aksine bir düşünceye dayalı vergi hukuku düzenlemesi ve Anayasa Mahkemesi kararı ülkemizin yatırıma teşvik eden ortamına gölge düşürebilir. Kanunda vergi istisnası olarak düzenlenen emisyon primine deprem nedeniyle bir sefere mahsus vergi tahakkuk ettirilmiş olması gelecekte yaşanacak bir doğal afet durumunda emisyon primi açısından tekrar vergi tahakkuk ettirilmesinin önünü açarak belirsizliğe sebep olabilir. Bu sebeple, bu tarz uygulamalardan hem hukuki güvenlik ilkesine uygun davranılması hem de ülkemize yapılacak yatırımların önündeki engellerin kaldırılması adına kaçınılması gerekiyor.

İLETİŞİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoglu@kolcuoglu.av.tr

Av. Mustafa Turan

mturan@kolcuoglu.av.tr